

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ————— 20 ceroane.
Pe jumătate de an ———— 10 ceroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 206.

Nr. 568/1920.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzii-Mari, Ienopolei și al Hălmagiului, precum și al părților anexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și popor și iubiților deputați ai Sinodului nostru eparhial: dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

Cu provocarea la §§-ii 89 și 90 din Statutul organic, convocăm Sinodul nostru eparhial ordinar al diecezei Aradului la biserica Noastră catedrală de aci pe

Duminica Tomii, adică pe 5/18 Aprilie

a. c. oarele 9 dimineața, în care zi, după săvârșirea serviciului divin, va urma deschiderea Sinodului în sala festivă a Seminarului diecezan.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor P. T. D. deputați spre știre și orientare. Arad la 18/31 Martie 1920.

Al tuturor binevoitor

Ioan J. Papp m. p.

Episcopul Aradului.

Notă. Indatorați prin concluzul Nr. 44 al Sinodului eparhial din 1901, aducem la cunoștința Domnilor deputați sinodali, că nici un concediu nu se acoardă fără de convenita motivare și dovadă a cererii de concediu, urmând a se procede în caz contrar întru toate conform ultimelor dispozițiuni din §. 59 al Regulamentului afacerilor interne.

Ziua învierii.

Prăznuim triumful vieții asupra morții, a luminii asupra întunecului, sfărămarea iadului și începătura altei vieți.

Serbăm aceasta sfântă și mare zi cu în-doită bucurie, nu numai pentru darurile mântuirii și ale împărăției veșnice, ce le împărtășește celor ce cred, ci și din motivul, că Cel atodrept și atotputernic ne-a învrednicit a fi martorii marelui praznic al învierii noastre naționale. După o robie de o mie de ani iată-ne uniți într-o singură împărăție, iată-ne stăpâni peste soarta și avutul nostru strămoșesc, iată-ne ajunși la începutul unei noi epoci din viața neamului și a bisericii noastre.

Credința în Dumnezeu și răbdarea de mucenici, cu cari am suportat și în-

vins potopul de suferinți și lacrimi, ni-s'a răsplătit cu imbelșugare. Visul măreț al întregirii neamului s'a realizat, făgăduințele s'au implinit.

Ne așteaptă însă opera grea a încheșării și a așezării pe temelii tari și neclintite a marelui moșteniri.

În resolvirea grelei probleme, ce ne frământă mințile și ne-a apasă umerii, să pornim pe calea lăpădării de sine și a muncii. Să umblăm ca fiii luminii și să ne apropiem de Hristos, izvorul luminii, calea și adevărul. Să ne curățim simțurile, căci ne-au copleșit păcatele și patimile într-o măsură îngrijitoare. Egoismul cras isgonit-a din sufletele noastre dragostea evanghelică, mândria și fala goată smerența creștină, cinstea și respectul legii.

Pretutindenii o alergare nebună după plăceri și bunuri trecătoare, după câștig fără sudoare. Apatia morală și lenea a molipsit pe cei mai mulți dintre noi.

Măcelul îndelungat și resturnarea ordinii sociale a crescut conștiinți laxe și rătăcite. În măsura, în care s'au umplut buzunarele cu bunuri trecătoare, s'a depreciat frumseța și valoarea netrecătoare a bunurilor etice și ideale ale vieții.

Tablou trist și întunecat e haosul și criza morală în care ne sbatem!

Avem însă ferma convingere, că precum în trecutul nostru sbuciumat am învins multe ispite și patimi, le vom birui — crezând — și pe cele de acum.

Prin concentrarea energiilor și a forțelor sănătoase din corpul național, prin dorita unire în cugete și în simțiri a celor buni și de ispravă, vom eși învingători și din haosul și criza actuală.

În nădejdea învingerii binelui asupra răutății, a virtuții asupra păcatului, a luminii asupra întunecului, să prăznuim luminat, unul pe altul să ne îmbrățișem și să strigăm: Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viața dăruindu-le.

„Paștile cele frumoase“.

Unde te-ai dus tu curată și dulce fericire de copil cu carea așteptam noi toți sfânta sărbătoare a Paștilor? Ce frumoase erau zilele la învierea din morți a Domnului Isus Hristos. Nu știai ce să admiri mai mult!

Pomii înfloriți în atâtea culori gingașe, florile fragede plutitoare pe marea mirezmelor fine și pătrunzătoare ori chipurile nevinovate și pline de o profundă și cerească bucurie ale copilașilor cari alergau pe toate poteciile la sf. biserică în ziua de Paști. Cu câtă sfântă sfială se aștepta odată primul sunet de toacă în noaptea învierii. Din turnurile bisericuțelor dela sate în această zi plecau nenumărate unde sfinte, cari străbăteau priit palate și colibi, desvâind sufletele oamenilor de grijile lumești și de păcatele împreunate cu aceste griji. Barem o singură zi senină în an aveau bogății și săracii și aceasta era ziua sf. Paști. Numui un condei strălucit de mare scriitor ar putea să descrie, fără se piardă vre-un crâmpel de frumseți, farmecul sărbătorilor noastre în trecut și iarăși numai un talent ar putea pune pe hârtie, după cum se cuvine, mizeria sufletească de care pățimesc creștinii numai cu numele ai zilelor de astăzi. În trecut erau frumoase sărbătorile noastre și ele prilejau bucurie pentru că există o viață religioasă, eră internul altcum, de alte principii ce conduceau oamenii în viață. Se spune că astăzi trăim o lume reală, o lume în care nu te mai poți fericii cu sfințenie și cu celelalte principii creștinești, la ce să mai întindem deci atâtea vorbe cu biserica, cu sărbătorile cu religiozitatea și cu fericirea creștinească. Oh Domnilor astăzi s'a schimbat, ridicat concepția despre viață. Minunile tehnice ne stăpânesc, nu minunile lui Isus Hristos. Economia cât mai rațională, comerțul industria sunt factorii cari pot să ferească un neam și nu slujbele și predicile. În felul acesta cugetă și vorbește *omul modern*. Așa că nu mai avem să ne mirăm că locul vieții religioase de altădată l-a luat lupta crâncenă pentru existență. Înțelepciunea lumească, care înaintea lui Dumnezeu este „nebunie“ predică altcum decât biserica lui Hristos. Scopul scuză mijloacele spune omul modern. Minte o leacă, fură o leacă, atacă cât de vehement numai lucră așa ca să nu te poată dovedi nimenea înaintea legii. Raiul și iadul sunt povești, câștigă numai și trăește bine pe aceasta lume, și nu-ți pese de lacrimile și sărăcia altuia. Că cum prospiciază internul tău sufletul tău e altă căciulă, lumea dă pe aparențe, și dacă ști să apari ești înălțat ești preamărit ești sărbătorit și stai în rândurile prime ale societății, pe când dacă lucri după principiile lui Hristos ai sta acolo unde fi-i locul poate în rân-

dul ultim mai în urmă. Da ce să fac cu conștiință care mă cam muștră între patru pereți, întreabă omul modern începător pe cel ajuns, pe cel cocoșat sus. Ași! conștiință nu există, aceia ce se revoltă în tine nu e altceva decât rămășița unei creșteri greșite o leacă de superstiție moștenită dela moși-strămoși. Da ce să fac cu păcatele?

Păcatele omul inteligent de astăzi nu le duce să le mărturisească la biserică, ci chiar prin aceea își arată superioritatea intelectuală că le știe bine acoperi, din ce ești mai păcătos și mai demoralizat, din ce ai să strigi mai tare, pentru că dragul meu lumea de astăzi îl crede pe acela care știe să rupă mai bine cu colții, vorba lui Darwin, dobitoacele mai bine înarmate cu ghiare, cu coarne și cu copite supraviețuiesc, iar cele blajine pier. Uite dragă ce pățesc mieii, fiindcă sunt blânzi, toată lumea îi prinde și îi taie și apoi mănâncă, dar ia poftim dute Dta în pădure și prinde un lup să vezi merge. Uite îți spun eu nu pot să număr pe degete pe câți oameni i-am trântit la pământ în viața mea și trebuie să recunosc că erau onești și buni, dar înțelegi Dta erau proști, erau mai puțin înzestrați cu arme de luptă decât mine. Să nu crezi deci că eu m'am ridicat la poziția mea fruntașă de astăzi cu aide de vorbe popești. De aceea dacă vrei să te ferești luptă ca un leu și toată lumea te va respecta și înălța.

Cam acesta este crezul pe scurt al mulțimei covârșitoare, de aceea paștile nu mai pot fi atât de sfinte și atât de frumoase ca odinioară, când oamenii erau taxați după caracterul lor mai mult s'au mai puțin creștinesc. Și acum e primăvară dulce și acum înfloră pomii și florile tot așa de numinat cu altădată și acum văd copii nevinovați cari ca o cununie împresănesc biserică și totuși numai sunt Paștile din copilărie pentru că sufletele de demult numai sunt aici, și s-au mutat dincolo în viața vecinică. Ceata acelora, cari înțeleg și astăzi puterea cuvintelor, aceasta este ziua care-a făcut-o Domnul și ne bucurăm și să ne veselim întrânsă, e foarte mici. Pentru cei mai mulți creștini în ziua de astăzi, Paștile sunt zile chiar așa de sure ca toate zilele.

De aceea vă rog pe voi pe toți care ați mai păstrat sufletul creștinesc de altădată să prăznuiți și acum Paștile cele frumoase cu inima nevinovată din copilărie. E drept că lupta în viața e grea, e drept că cu minciuna sau răutatea te poți înalta mai repede, decât cu munca și cu cinstea, dar nu uitați ca în prigonirea, în umilință și în sărăcia voastră cinstită se cuprind germeii unei înălțări durabile, cinstite și plăcute lui Dumnezeu. Domnul nostru Isus Hristos a patimit cumplit, a fost bătut și scuipat și apoi pironit pe cruce, dar la urmă a învins, a înviat și-a mântuit lumea pe când nemernicu ori cât ar fi fost de puternici și văzuți au pierit fără urmă din lume. „Precum să stinge fumul așa s-au stins, precum se topește ceea de fața focului au pierit păcătoșii dela fața lui Dumnezeu“. Isus Hristos „viața și adevărul“ a fost îngropat dar pietrele cu cari au fost acoperit parcă au fost niște fulgi ușori când a început să lucreze puterea lui Dumnezeu. *Adevărul a înviat și el trebuie să învie totdeauna* acesta este înțelesul Paștilor. De aceea nu va lăsați amăgiți de ispitele lumii ori cât ar fi ele îmbrăcate în cuvintele frumoase și nu puneți la baza vieții voastre sufletești înțelepciunea omenească scilicet, dar păcătoasă, pentru că la urma urmei totuși adevărul și cinstea vor birui, iară minciuna și ticăloșia vor peri.

Fie-vă paștile fericite și frumoase, ridicăți-vă inimile către Dumnezeu sufletele voastre în aceste zile să simțiți mai multă mângâiere, în

aceste zile să se avânte mai puternic către Dumnezeu.

Porniți la luptă pentru nobilitarea oamenilor cu toată încrederea pentru că aiătura de voi este Dumnezeu. Uitați toate durerile, toate iluziile fărâmate și credeți tare și neîndoios că are să vină cu siguranță și învierea voastră, împlinirea tuturor dorințelor voastre de bine.

De Paști sunt în grădina cu pomi și flori și pare-că am înaintea mea cele mai puternice și mai zdrobitoare argumente despre rostul moral al lumii, potopul de petale în toate colorile cari pare-că cântă încet de tot într'un cor splendid: Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând!

Rusticus.

Reorganizarea Mitropoliei transilvane.

(Urmare.)

V.

Întregirea aparatului administrativ bisericesc însă este numai o parte din complexul chestiunilor, cari trebuie să ne preocupe în mod necondiționat în vederea viitorului. Biserica, — mai ales fiindcă are prospectul, de a se afla de acum înainte pe teritoriul unii stat politic binevoitor, în care ortodoxia reprezintă religia de stat, care va lua asupra sa cea mai mare parte de îndatoriri culturale naționale, cari până azi apăsau la noi aproape exclusiv pe umerii Bisericii, — zicem: Biserica noastră va trebui ca, în schimbul acestei degajări sub raportul cultural-național, să caute a-și pune pe viitor toate puterile, în **serviciul problemei sale religioase morale**, care este *problema sa de căpetenie*, și pe care nu o mai poate neglijă fără de a-și renega principiul divinității sale. Biserica va trebui să întoarcă la concepțiunea adevărată despre sine însăși, că activitatea ei administrativă nu poate culmina în agendele sale de cancelarie, ci: în propovăduirea zăloasă a cuvântului lui Dumnezeu; în administrarea corectă și evlavnică a celor sfinte; în o păstorie sufletească, potrivită interesului de a mântui sufletele pentru lumea de acum și pentru cea viitoare, și, nu mai puțin, în a introduce o mai bună ordine și disciplină bisericească în viața instituțiilor bisericești și în sinul credincioșilor.

De aceea, între preocupările sale de căpetenie, Biserica noastră trebuie ca — pe lângă întregirea potrivită vremurilor, a organismului său administrativ — să caute a-și înactiva toate acele **instituțiuni și oficii per eminentiam bisericești**, pe cari nu a fost în stare a și le pune în aplicare deodată cu organizarea sa administrativă în cadrele Statutului organic.

În aceasta direcțiunea s'ar cere, mai cu seamă pentru marea obște a credincioșilor, creiarea instituțiunii de *predicatori ambulanti*. Aceasta instituțiune este foarte veche în Biserica ortodoxă răsăriteană și s'a reintrodus în timpul mai nou în Biserica ortodoxă a Grecilor cu frumoase rezultate, când este vorba de a trezi sentimentul religios-moral la popor. Pentru noi instituțiunea aceasta este de o necesitate din cele mai ardente, fiind vorba de a nu perde cu desăvârșire frânele spirituale asupra credincioșilor.

Tot în direcțiunea aceasta, a învățământului bisericesc, care nu poate fi

neglijat în viitor fără de cele mai mari primejdii pentru soartea Bisericii însăși — va trebuie să se caute modul, de a pune pe baze nouă și și mai solide *învățământul teologic din seminarele* noastre, ca să ne poată da candidați de preoție cât mai temeinic informați în materia de învățământ religios. În Biserica grecească de ex. s'a acreditat părerea, că acest mijloc este cel mai efectiv pentru a scoate Biserica la triumf în luptă — care există și la noi — cu sectarii și cu păcatele din viața credincioșilor. Organizarea nouă, în consonanță cu timpul, a seminarelor noastre teologice deci ar fi o măsură absolut indispensabilă pentru viitorul Bisericii noastre. De sine înțeles, că această reorganizare a seminariilor va trebui extinsă și la regularea conformă a *vieții de internat a seminarelor*, care este chemat să facă educația preoțească a fiitorilor preoți.

Dar pentru întregirea organismului nostru spiritual bisericesc s'ar cere și constituirea și **organizarea clerului de prin centrele diecezane într'un corp, cași cler gremial**, în deosebire de clerul pastoral. În alte Biserici ortodoxe, cari au trăit în relațiuni politice mai favorabile, s'a făcut această organizare în cele spirituale de-odată cu organizarea administrativă. Această îndoită organizare este indicată prin trecutul vechiu al ortodoxiei, prin prescripțiunile Pravilei românești dela Târgoviște și chiar prin necesitățile vremilor nouă. Alte Biserici, orientale după rit, ca ceea a uniților români, au aceasta organizațiune, pe urma căreia se statoresc — alătura de datorințele de oficiu administrativ — datorințele de altar ale clerului gremial diecezan, care nu poate fi lăsat pe mai departe fără de această organizație.

Organizația aceasta, în cadre mai restrânse, am putea-o contempla cam în următoarele. Să se înființeze adecă la fiecare din catedralele noastre următoarele oficii:

Protopopul catedralei, care ar fi să fie — de sine înțeles după Episcopul resp. Arhiepiscopul și totodată fără de a atinge dreptul de mai înaltă ședere la altar a altor clerici de rang și mai înalt, — întâiul șezător între preoții din gremiu, dela Consistoare și dela institutele diecezane centrale de învățământ. Acel șef ar avea să îngrijească de ținerea în ordine din toate punctele de vedere a catedralei, ce i-s'ar da în îngrijire; ar avea să statorească turnus-ul, în care să urmeze preoții gremiali la rândul serviciilor liturgice, în catedrală — dacă este catedrală separată de bisericile parohiale din centrele diecezane. Iar unde în centrele diecezane nu sunt biserici parohiale separate, ar trebui ca clerul gremial să săvârșască cele sfinte la capelele ierarhilor noștri, cari ei înșiși nu au vreme și nici capelan de curte, care să țină regulat aceste servicii, așa cum s'ar cere, ca și acele capele să fie bine ordonate sub raportul liturgic, ca modele pentru bisericile din afară.

Predicatorul catedral, care în vechime eră întâiul preot după episcopul locului, fiindcă eră reprezentantul episcopului eparhial în diregătoria didactică din centrele ierarhice, reprezintă în Biserica ortodoxă de asemenea un oficiu eclesiastic tradițional, care ar trebui reinviat, nu numai

din motivul de a reveni la sfintele și folositoare practice vechi, ci și pentruca în acest chip să se propage cuvântul lui Dumnezeu și mai efectiv în lumea înrăutătită de azi, și să se deie și în afară, tocmai din centrele ierarhice, pilda bună a predicării.

Cântăreții catedrali, bine recrutați, ar face cel mai prețios serviciu pentru a ridica decorul și importanța serviciilor noastre liturgice și ar putea să contribuie la ridicarea moralului în popor și la reimpoporarea Bisericilor noastre catedrale, azi atât de goale chiar și în zile de Dumineci și sărbători. Aici am mai putea adauge, că atari cântăreți ar putea asigura statornicirea unui contingent de **canceliști în cancelariile consistoriale**, atât de mobile în această privință și totodată acești cantori, cu concursul inteligenței de prin centrele noastre ierarhice, ar putea organiza și **coruri permanente**, cari ar aduna și lega și pe inteligenți mai strâns de Biserică.

Completarea organismului nostru bisericesc pe cale inactivării acestor oficii ar fi fără îndoială de cel mai mare folos spiritual, pentruca prin asemenea mijloace s'ar ridica mult prestigiul Bisericii ca instituțiune sfântă și succesiv Biserica și-ar putea recâștiga înaintea credincioșilor farmecul de odinioară și s'ar face și pentru viitor Mamă sfântă a neamului românesc.

La partea aceasta a proiectului de reorganizație s'ar mai putea adauge următoarele: **Viața liturgică a Bisericii ortodoxe**, fiind așa de bogată în texte de cântări și cetiri și în acțiuni liturgice, este străbătută de atâtea practice deosebitoare, chiar și în singuraticile eparhii. Revizuirea practicei după care se săvârșesc deosebitele servicii dzești publice și private, cassarea abuzurilor și rătăcirilor de pe acest teren, și înlocuirea lor cu o praxă liturgică unitară: trebuie de asemenea să între în preocupările noastre bisericești de azi.

La acest lucru s'ar putea angaja referenții bisericești, în temeiul punctului 1 din § 121 al statutului organic; ori ar trebui creiat un organ nou, în fiecare eparhie, în cadrele organizării clerului gremial, — dar la ori-ce caz sub înrăurința și povățuirea P. Sf. Sinod Episcopesc.

(Va urmă.)

Predică la ziua învierii Domnului și neamului.

„Ziua învierii popoarelor, să ne luminăm”. (Canonul Paștilor p. 1).

Așa ne strigă I. C. cântarea bisericească de azi, să ne luminăm, adică să înțelegem, ce dar mare și sfânt însămnă nouă praznicul cel mare al învierii Domnului. Hristos a înviat și prin învierea sa ne-a arătat, că nici viața noastră nu se gătește cu aceea, că înțărăm în pământ și ne facem acolo prav și cenușă, ci ne vom ridica, vom învia și noi spre alta, nouă, netrecătoare viață dincolo de mormânt. Ziua învierii ne căzășuește dar că nu este moarte, nici întunec, ci înviere, viața, lumină după ce înțărăm în pământ. Ea este deci praznicul luminii, vieții și a bucuriei. Dar sfântul și marele praznic al învierii ne aduce nu numai lumină și bucurii, ci și îndemnuri spre viața cea adevărată.

Învieria strigă, îndeamnă pe fiecare om să se scoale, să iasă din rătății și păcate. Despre Isus cetim că înviind, s'a coborât între cei morți și pe cea ce zăceau în mormânturi, i-a trezit, i-a ridicat la viață.

Prin sfânta sa înviere, tot același lucru îl face Isus și azi ca și atunci. Că și azi sunt destui morți și sunt destule morminte. Știu că D-Voastră vă gândiți la morții, ce dorm în tin-

tirim, dar mai sunt și altfel de morți cari vorbesc, umblă, trăiesc între noi. Văduceți aminte că în evanghelle se spune despre fiul cel perdut că „mort eră” cu toate că el căștigă de porci. Așa și între oameni, toți apucați pe căile rele și rătăcite, toți ceiaze stărue în fărădelegi și păcate sunt un fel de „morți” cu sufletul. Și sunt și morminte destule afară de țintirim, căci casa în care se stânge rugăciunile, se lasă moravurile cele bune și în locul lor se aprinde sudalmele, neînțelegerile și alte rele ce poate fi aceea casă altceva, decât un mormânt negru și trist în care locuiesc oameni morți cu sufletul. Învieria strigă dar și azi morților, păcătoșilor să se scoale, să iasă din rătății. Dacă Isus cel înviat se coboară și trece azi prin mormânturi și prin iad în calea sa spre ceriu, acesta e un semn, o strigare celor ce zac în mormânturile și iadul păcatelor să se ridice, să iasă și ei de acolo, să se îndrepteze, căci fără aceasta îndreptare nu-i înviere.

Dar acest îndemn îi strigă praznicul de azi nu numai omului singuratic ci și neamurilor, popoarelor. „Ziua învierii popoarelor să ne luminăm” zice cântarea bisericească, adică să se lumineze popoarele și să înțeleagă că și ele învie sau mor, și între ele este moarte sau viață, dupăcum purtările lor sunt bune sau rele. Chemarea aceasta a învierii și istoria ne-o arată. Cu degetul ne arată istoria, cum popoare mari și puternice au murit s'au stâns, când și-au perdut credința, moravurile cele curate și bune și s'au otrăvit cu altele putrede și rele. Și iarăși istoria ne arată, cum în locul popoarelor căzute și moarte, învie și să rădică cele sănătoase și curate în credință, moravuri și purtări.

Și noi Românii suntem un popor care de mult așteptam învierea, ridicarea noastră la o soarte mai bună. Și dacă este lege că îndărăptul popoarelor ce învie — ca și înapoi învierii — trebuie să fie patimi, suferințe, Golgotă, apoi așteptarea noastră eră îndreptătită, pentru că înapoi noastră avem vecuri întregi de suferințe, de patimi, avem Calvar și Golgotă lungă și grea, pe care a suț-o veacuri de-arândul moșii și strămoșii nostri. Și iarăși dacă istoria zice că numai popoare cu moravuri sănătoase și curate pot învia, noi și aceste le avem: fiind tari în credință, curăți în moravuri.

Plinind Golgota, păzind credința, am înviat și noi astăzi cu strălucire și „mărire”. Ca și Isus cel îngropat și străjuit, am avut și noi destui dușmari, cari au așezat lespede pe groapă și au pândit și străjuit veacuri de-arândul învierea și ridicarea noastră din mormântul umilității de eri. Credința și suferința însă au prăvălit peatra ce ne apăsă în mormânt, noi cei batjocuriți și umiliți am înviat și „străjerii” nostri au fugit spăriați. Neamuri zavistuitoare, cari au încercat cu arma în mână să ne oprească învierea noastră națională și cari ne pândesc și urăsc învierea, avem și acum la hotară.

În neputința și ura lor, ca și despre Isus cel înviat, spun că ar fi o minciună învierea noastră și își îndulcesc amarul cu nădejdea deșartă, că ne-ar mai putea întoarce pe noi cea înviați înapoi în groapa de eri. De ei însă nu ne temem. Minciunile și nădejdile lor deșerte se topesc ca ceara de fața focului — în lumina și strălucirea învierii noastre. De altceva să ne temem. Este alt dușman care ar putea întuneca strălucirea și mărirea învierii noastre naționale de azi. Acel dușman ar fi slăbirea, părăsirea credinței, moravurilor curate și bune. De acela să ne păzim.

Deapururi să nu uităm, că lespede de pe ușa gropii noastre de eri a ridicat-o credința, suferința. Ele au „amortit” pe străjerii învierii noastre de eri și tot ele ne vor apăra și de cea de mâne.

I. Creștinii între cântările învierii este una care zice așa: „Ieri cu tine Hristoase m'am îngropat, astăzi mă ridic împreună cu tine; m'am răstignit cu tine eri, însu-ți mă preamărește acum”. Cântarea aceasta frumoasă este parcă anumit scrisă pentru noi și neamul nostru. Îngropați am fost și noi până eri. Acolo însă în groapa noastră de eri, „împreună” cu noi a fost Hristos și noi cu El, cu poruncile Lui. În vremea suferințelor noastre El a fost nădejdea, țaria noastră. Suind Calvarul, pe El l-am chemat și pe El l-am simțit că ne sprijinește crucea cea grea de pe umerii nostri, iar pe vârful Golgotei „cu el împreună s'a răstignit” neamul nostru, păzind până la moarte credința, poruncile Lui.

Acela cu care am suț Golgota, cu care am petrecut până eri îngropați, ne-a ajutat, ne-a ridicat ne-a înviat și pe noi azi. Cu el împreună, cu credința, cu poruncile Lui trebuie să fim și acum „înviați”, ca eri „îngropați”. Să băgăm de samă ca nu cumva să uităm, să lăsăm în mormântul din care am eșit credința, moralul cu care am petrecut — ca să ne mai întoarcem cândva după ele. Atunci numai „străjerii” nostri de azi și de mâne ar mai putea cercă să ne închidă iar cu lespede. Până când însă împreună suntem și vom fi cu Isus cel înviat, cu credința, moravurile cele curate și bune, El „însuși ne va preamări” și nimenia, nimica și nicio dată nu va mai putea întuneca, sau talbură lumina, strălucirea și mărirea învierii neamului nostru. Amin.

I. Trifa preot.

Congresul național bisericesc.

(Urmare și fine).

2. Invită Consistorul mitropolitan să elaboreze un plan de învățământ pentru studiul religiei în școlile normale confesionale.

3. Să ajungă la acord cu Resortul de culte și instrucțiune publică, că în localitatea, unde există o școală normală confesională română, statul să nu deschidă și el o asemenea școală.

4. Să intervină la Resortul de culte și instrucțiune publică, ca în textul publicat în Regulamentul său provizor sub titlul „Dispozițiuni generale” l. §. 3, unde se zice: „Școlile normale sunt așezăminte de stat și particulare, să se introducă și categoria de școlile confesionale.

Anunțându-se ședința proximă pe azi la orele 3 p. m., ședința se încheie la orele 12 $\frac{1}{2}$ din zi.

Ședința V-a.

S'a ținut în 25 Februar n. la orele 3 p. m. Președintele Ioan I. Papp, Notar Or. St. Cluj.

La ordinea zilei urmează referenda comisiunii fundațiunii Gozsdu. Raportor Dr. Ioan Marghita. Congresul aproabă socoșile pe anii 1915, 1916 și 1917 și invită consistorul să intervină cătră guvern spre a face demersurile necesare ca la lichidarea cu Ungaria averea fundațiunii aflătoare pe teritor ungar să fie asigurată.

Dr. P. Cornean în numele comisiunii financiare raportează că a censurat socoșile fondurilor și fundațiunilor consistorului mitropolitan de anii 1915, 1916, 1917 și 1918 și le-a aflat în regulă.

Dr. Valeriu Moldovan în numele comisiunii organizatoare cetește raportul consistorului mitropolitan referitor la peripețiile prin care am trecut dela anul 1914 încoace, declarându-se atât alegerile congresuale din toamna anului 1917, cât și toate actele săvârșite ale fostul mitropolit ca ilegale.

Dr. Aurel Lazar în numele comisiunii organizatoare face propunerea pentru înființarea episcopioilor la Cluj și Oradea-mare. Congresul primește cu însufletire și aplauze această propunere.

Referitor la înființarea episcopiei de Timișoara se decide, ca aceasta să se lase până după încheierea păcii generale.

Punctul culminat al ședințelor congresului a fost raportul referitor la unificarea bisericii ort.

Referentul dl Dr. Silviu Dragomir face un framos istoric al desvoltării bisericii ort. E pentru unificarea bisericii ort. din întreaga Românie, dar cu menținerea statutului organic. Citește rezoluțiunea comisiunii, care e unul dintre cele mai prețioase documente ce s'au scris în istoria neamului nostru.

Deputatul Meteș în cuvântul la aceasta cheștiune și-și expune părerile sale individuale, cari sunt contra menținerii statutului organic ca o lege care n'a fost și nu va fi de nici un folos bisericii. Expunerile dsale întâmpină dese protestări la deputații congresului.

După reflexiunile temeinice ale dlui Dr. Silviu Dragomir, care arată, că părerile dlui Meteș sunt false și eronate, ia cuvântul dl Dr. Nicolae Bălan.

Într'o măiastră vorbire de un ceas, dl Bălan face un studiu clasic de istorie bisericească, aducând momente convingătoare, că biserica noastră a stat totdeauna pe temeiul principiilor democratice, puse la baza bisericii de însuș întemeietorul ei. Apără statutul organic, ca o for-

tăreacă a viitorului, care să ne apere de influințele nedorite ale politicianilor, cari se vor peronda la putere.

Vorbitorul a fost des întrerupt de aplauze și de aprobări. Am regretat mult, că nu s'a aflat nime să stenografeze acest discurs, care ar fi meritat să fie eternizat.

Cu aceste înălțătoare momente s'a sfârșit ședința a V-a, anunțându-se proxima ședință pe ziua de 26 I. c. la orele 9 dimineața.

Ședința VI-a.

Se deschide la orele 9 din sub prezidenția P. S. Sale Episcopului Ioan I. Papp. Notarul

Prezidiul anunță că s'au prezentat din partea Dr. G. Ciuhandu două propunerii referitoare la oficiul statistic și la editarea șematismului. Propunerile se dau comisiei bisericești spre studiere.

Dr. Silviu Dragomir, continuând cu referența com. speciale în chestia unificării bisericii rom. ort., citește raportul consistorului mitropolitan, din care se evidențiază, că consistorul mitropolitan și-a făcut datoria apărând cu toate mijloacele biserica noastră de tentațiunile unor factori nechemați din București.

Tot în interesul apărării bisericii noastre de aceste tentațiuni s'a făcut și din Cluj un memoriu bine motivat din partea dlor Ioan Lupaș, Dr. Lucian Borcea și Dr. Ioan Mateiu încredințați cu această misiune de societatea ortodoxă română din Cluj.

La chestia unificării bisericii dl deputat Vasile Goldiș dă unele informațiuni prețioase. D sa spune, că îndată ce s'a ivit în București chestia unificării bisericii, senatorii și deputații ortodoxi din partidul național s'au întrunit la o conferință, unde s'a protestat unanim împotriva acestui act ilegal.

S'a ales o comisie în persoanele dlor V. Goldiș, Ioan Lăpădat și Dr. Gh. Pop, care a informat pe dl ministru Borcea despre situația adevărată a chestiunii bisericii, rom. ort. din Ardeal, Dl ministru Borcea a declarat, că această chestiune a fost sulevată de Sf. Sinod și că d-sa nu se identifică cu ea. Mai târziu însă, la două zile după festivitățile dela Cluj, unificarea bisericii s'a votat la senat, cu toate că dl ministru Borcea promisese, că nu se face nimic în chestie. Interpelat fiind, dl ministru Borcea declară că acum se identifică cu legea votată și o susține. După multă stăruință, — spune dl Goldiș — mi-a declarat dl Borcea, că legile privitoare la unificarea bisericii nu ating întru nimic dispozițiunile Statutului organic, referitoare la dreptul sinoadelor eparhiale de a-și alege și pe mai departe episcopii și a congresului național bisericesc, pentru a-și alege mitropolitul său. Pentru asigurarea acestor drepturi și în înțelesul acesta, admite câte un aditament nou, la fiecare proiect de lege, prezentat pentru realizarea unificării bisericii noastre.

Mai declară dl V. Goldiș, că și alți factori însemnați din regat, chiar partidul politic cel mai puternic, sunt pentru punctul de vedere al nostru.

Fiind hotărârea Congresului adusă în această chestiune de o deosebită importanță, — o vom publica în întregime în Nrul proximal foaiei noastre.

În numele com. verificătoare dl deputat Dr. Popp referență în chestia alegerii din cercul Sighișoarei. La această alegere s'au făcut iregularități. De aceea Preacuvioșia sa Fil. Musta propune ca cei vinovați să fie pedepsiți și alegerea să fie nimicită.

Dl Dr. P. Cornean referență din partea com. financiară în chestia diurnelor deputaților. Se votează 120 cor. pe zi. Pentru călătorie spesele efective. Parlamentarii nu primesc spese de călătorie.

Ședința se ridică la orele 11 a. m.

Ședința VII-a.

S'a ținut în 27 I. c. la orele 4 p. m. sub prezidenția P. S. Episcopului Ioan I. Papp. Se citește și verifică protocoalele ședințelor IV—VI.

Prezidiul aduce la cunoștința congresului, că dela guvernul din București a sosit răspuns la telegrama omagială trimisă de congres. În această telegramă dl Dr. St. C. Pop, în calitate de ministru președinte ad interim, asigură biserica rom. ort. din Ardeal, Bănat și părțile un-

gurene de deplina asigurare a organizației sale fundamentale.

Deputatul Dr. Valer Moldovan propune ca să se trimită o delegație, în fruntea cu noul ales mitropolit la Rășinari, ca să depună o coroană de flori pe mormântul marelui Șaguna, ca un semn de recunștință a primului congres ținut în România liberă. Propunerea se primește. Dl Dr. Aurel Lazar ca referență al com. speciale raportează în chestia reorganizării bisericeii.

După aceasta urmează alegerea consistorului mitropolitan.

În numele com. bis. referență dl Dr. P. Cornean despre propunerile dlui dep. Dr. Gh. Ciuhandu referitoare la șematismul bisericesc și la oficiul statistic. Amândouă propunerile se transpun cons. mitrop. spre competență afacere.

Mai raportează dl deputat Dr. A. Lazar despre procesele în curgere ale bisericii referitoare la mănăstiri și comunele mixte, ce le avem pe teritoriul disputat de sărbi. În urma împrejurărilor politice acestea procese n'au putut fi rezolvite și nici de prezent nu pot fi continuate. Trebuie să așteptăm timpuri normale.

Se raportează apoi despre raportul consist. mitropolitan referitor la salarizarea funcționarilor bisericeii. Salarizarea e proiectată a se face în mod uniform cu aceea a funcționarilor de stat. Consistorul mitropolitan este invitat a prezenta guvernului central până la 1 Aprilie a. c., un proiect de budget, ca să poată fi luat încă în budgetul anului curent. Salarizarea e proiectată a o face cu putere retrogradă dela 1 Sept. a. tr.

Cu aceasta se ridică ședința, anunțându-se proxima ședință pe ziua următoare.

Ședința VIII-a.

După celebrarea parastasului în catedrală se deschide ședința la ora 10:30 sub prez. P. S. Sale Episcopului Ioan I. Papp.

După rezolvirea unor cereri de concediu, se statorțește bugetul congresului actual și se licvidează spesele și diurnele deputaților.

Dl Dr. A. Crăciunescu citește protocolul despre alegerea de mitropolit, care se verifică.

Cu aceasta activitatea congresului se termină și P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp în calitate de președinte al Congresului rostește următoarea vorbire:

Mărit Congres!

Domnilor deputați!

După studieri temeinice în comisii și după ședințe publice ținute zi de zi înainte și după mișcări, am terminat astăzi, în a șasa zi toate afacerile avizate sesiunii congresului nostru național bisericesc convocat pe ziua de 9/22 Februar, și avem bucuria, că prin aceasta nu numai ne-am împlinit chemarea, pentru carea ne-am întrunit, dar deosebi pentru aceea, că am păzit și *unitatea duhului întru legătura păcii* mai bine ca ori și când în cursul celor cincisprezece decenii de viață autonomă.

Svonurile ziaristice, că corpurile legiuitoare ale statului nostru de acum ar nesocoti actuala organizație a bisericii noastre din acestea părți, de a-și conduce și pe mai departe afacerile ei interne în baza dreptului autonom asigurat prin Statutul organic, ni a insuflat tuturor îngrijiri atât de temeinice și serioase, încât Măritul congres, s'a aflat îndemnat și îndatorat să declare preună a și declarat prin concluz unanim, că *până la unificarea și noua organizare făcută pe baze legale și prin factorii îndreptățiți ai bisericii, nu renunță la nici unul din drepturile asigurate bisericii în Statutul ei organic, deci nu renunță a și alege pe episcopii și mitropolitul său, precum și celelalte organe bisericești conform dispoziției acestei legi.*

Cât de puternică este temeliea unei biserice întemeiate pe principii democratice cum sunt principiile depuse în statutul organic, se învederează din însuș faptul, că Măritul congres, pe lângă concluzul de mai sus a luat și acel concluz, ca întru apărarea acestei autonomii să recurgă la toți factorii în drept și în caz de trebuință chiar și la Coroană.

Mărit Congres!

Ne-am întrunit în sesiunea de acum sub influința celor mai serioase îngrijiri de soartea bisericii noastre în viitorul apropiat și îndepărtat, și acum avem bucuria a ne despărți cu cugetele liniștite nu numai pentru că am dat probe,

că în consultările noastre am avut în vedere statul apostolului neamurilor dat Corintenilor (I Corint. c. I, v. 10): *„Toți să grăiți una, și să nu fie între voi împărțieri, ci să fiți întemeiați într'un cuget și înțelegere”*, și astfel toate concluzele noastre le-am adus cu o gură și cu o inimă, cu un glas și cu o suflare, — ci liniștea noastră se întemeiază în deosebi și pe declarația dlui ministru Borcea făcută dlui deputat V. Goldiș, că: *„legile privitoare la unificarea bisericeii noastre nu ating întru nimic dispozițiile Statutului organic referitoare la dreptul sinoadelor de a-și alege și pe mai departe episcopii și al Congresului național-bisericesc de a-și alege pe mitropolitul său; și pentru asigurarea acestor drepturi și în înțelesul acesta admite câte un aditament nou la fiecare proiect de lege prezentat pentru realizarea unificării bisericii noastre”*.

De altcum trebuie să observ, că din telegrama dlui ministru, prin care m'a rugat să amân congresul pe alt termen ce-l vom statorî de acord, nu învederează vre-o intențiune de a suprima libera exerciere a dreptului autonom al bisericii noastre, asigurat prin Statutul ei organic, iar în convenirea dela Cluj cu ocaziunea festivităților de inaugurare a universității rom. din acea localitate, mi-a declarat, că prin cele două proiecte supuse senatului nu se urmărește alta, decât executarea hotărârilor Preasfințitului Sinod episcopesc din București.

Mărit Congres!

Întruniri noastre de acum i-a premers ca totdeauna rugăciuni cu umilință la tronul dumnezeiesc pentru dar și ajutor spre îndeplinirea lucrărilor noastre, și acum la despărțire, convingându-ne că deși mai înainte vreme pământul ne despărțea și numai cerul ne unia cu frații din Regat, iar acum având ca mai înainte nu numai un Dumnezeu Tatăl tuturor, un botez, o limbă și o credință, ci având și un Rege comun *Ferdinand I*, pe gloriosul domnitor și desrobitor al neamului românesc, să aducem Domnului rugăciunile noastre pentru toate câte a făcut nouă după dragostea Sa nemărginită și după înțelepciunea Sa necuprinsă de mintea omenească, și să-l rugăm cu umilință, dor și osândie dintru adâncul sufletului: să binecuvinte lucrările Congresului nostru de acum, să întărească între noi, fii și credincioșii cetățeni a României întregite pacea și dorul de conlucrare armonică spre dezvoltarea și consolidarea bunelor raporturi dintre biserica noastră națională și statul nostru român, spre prosperarea deopotrivă a intereselor acestor două așezăminte, și spre întărirea și trăinicia iubitei noastre Patrii comune.

După toate acestea rugând pe bunul D-zeu, Părintele nostru al tuturor, să Vă învrednicească a vă rentoarce cu pace fiecare la ale sale, și la oricare convenire în viitor să fim conduși de duhul dragostei creștinești și al iubirii de biserică și neam, — sesiunea Congresului nostru, convocat pe 9/22 Februarie și întrunit la 10/23 a acestei luni, o declar de încheiată.

La finea cuvântării deputații au erupt în strigăte de „Să trăiască” la adresa Prea Sfinției Sale.

În numele deputaților îi mulțumește dnul deputat V. Goldiș. D sa în cuvinte calde felicită pe P. S. Sa, ca dânsului ia fost hărăzit darul dela bunul D-zeu de a conduce primul nostru Congres bisericesc-național în România liberă.

Mulțumește P. S. Sale pentru tactul, priceperea și bunăvoința cu care a condus desbaterele congresuale — rugându-l ca și de aci înainte să contribuie cu sfatul și bogatele-i experiențe la toate chestiunile noastre bisericești — asigurându-l că iubirea deputaților față de P. S. Sa a crescut și s'a mărit — îi dorește dela Dumnezeu încă mulți ani și multe zile senine, să se poată bucura la bătrânețe de roadele ostenelelor sale:

„Să trăiți înalt Prea Sfințite!”

Deputații erup de nou în strigăte de „Să trăiască!”

Astfel s'a terminat congresul național bisericesc, care a decurs în cea mai bună ordine și armonie și a săvârșit acte de importanță istorică pentru biserica noastră. *Tel. R.*

Nr. 663/1920.

Circulară

cătră toate oficiile protopopești și parohiale din districtul Consistorului din Arad.

În afacerea salarizării funcționarilor bisericești Prea Vener. Consistor metropolitan cu datul din 15/28 Febr. a. c. Nr. 77. M. ne-a trimis următoarea adresă:

„Venerat Consistor diecesan!

„În chestiunea salarizării funcționarilor bisericești congresul național bisericesc în ședința din 14/27 Februarie 1920. sub Nr. 84. a luat următoarea hotărâre:

I.

Salarizarea preoțimei, funcționarilor consistoriali, profesorilor școalelor normale și dela institutele teologice se face pe baza tablourilor staverite de C. D. prin ordonanța resortului cultelor și instrucțiunilor publice Nr. 20.300/1919. sub literile. B. C. D. conform principiilor staverite în acest concluz. În salarizarea staverită prin concluzul de față, până la regularea definitivă se vor cuprinde venitele parohiale de nou staverite în urma cercării C. D. și numai diferența li se va licvida prin ajutorul de stat.

Banii de cvartir însă nu se compută parohilor, capelanilor și protopresbiterilor. În schimbul acestei dotații preoțimea este îndatorată a susținea catehizarea în școlile primare fără alta retribuțiune.

Statul personal al preoțimei pe baza cvalificațiunei se impartește în trei categorii:

a) Parohi ori capelani cu pregătiri inferioare, adică fără 8 cl. liceale, ori cu 8 cl. dar fără maturitate să se încadreze conform tabloului B. dela cl. XI. gr. 3 până la cl. VIII. gr. 1.

Acei parohi și capelani, cari au mai puține clase liceale și cursul teologic sistematic, primesc și un adaus de serviciu anual lei 1800.

b) Parohii și capelanii cu 8 cl. liceu și maturitate se încadrează conform tabloului C. începând cu cl. X. gr. 3.

c) Parohii și capelanii cu cvalificațiune academică terminată (doctorat ori

licență) se încadrează conform tabloului D. începând cu cl. IX. grupa 3.

d) Protopresbiterii se încadrează ca parohii conform cvalificațiunei lor și primesc un adaus de serviciu anual lei 3600.

Aceste norme de salarizare intră în vigoare retroactiv începând cu 1 Septembrie 1919.

Fiecare clasă are 3 gradații. Înaintarea în gradațiile claselor de salarizare se face în mod automat tot la 3 ani.

Înaintările dintr'o clasă de salarizare într'alta însă se vor face pe cale de promovare prin decret. Promovările le face autoritatea, care a executat încadrarea Punct 1.

Încadrările se fac constatăndu-se cvalificația, apoi anii de serviciu până în ziua încadrării și se fixează 9 ani pentru o clasă.

Intrucât cineva ar avea mai multi ani de serviciu decât timpul claselor din tabloul potrivit, totuși nu se poate încadra numai în cea mai mare clasă și gradație din tabloul respectiv.

Normele de salarizare construite în acest concluz sunt provizoare, până la regularea definitivă, ce va urma la unificarea bisericii“.

În scopul executării acestor hotărâri dispunem următoarele:

1. Ca venit curat dela parohie este a se lua venitul staverit în urma cercării Onor. Consiliu Dirigent Nr. 7535/919. și a ordinului nostru de datul 1/14 Aug. 1919. Nr. 1151/919. iar adausul familiar, ajutorul lunar de scumpete și ajutorul de haine este a se lua după starea familiară prezentă a preoțului.

2. De oarece la cei mai multi preoți, cu ocaziunea culegerii datelor despre venitele preoțului dela parohie și dela stat, naturalele n'au fost fixate și în bani și astfel nu se poate constata, cât face în bani întreg venitul dela parohie, preoțul este îndatorat cel mult în trei (3) zile a

înainta protopopului său atestatul antistei comunale despre evaluarea naturalelor (birul parohial) în bani după prețul din înainte de războiu. În caz de lipsă preoțul să ducă atestatul protopopului în persoană, ca încadrarea preoților să nu suferă amânare din cauza dificultăților de comunicațiune postală.

3. La categoria preoților de sub a) aparțin toți preoții cu cvalificațiune inferioare, adică aceia, cari au 8 cl. liceu dar fără maturitate, ori mai puține clase. Acestora le compete un adaus de Serviciu anual lei 1800.

4. Conducătorul oficiilor protopresbiteriali pe baza datelor adunate conform ordinalui consistorial de sub Nr. 1151/919 și pe baza atestatului antistei comunale despre evaluarea naturalelor în bani, va staveri venitul curat al fiecărui preot dela parohie, cvalificațiunea preoțului, anii de serviciu până în ziua încadrării și va face încadrarea preoților în funcțiune în conformitate cu principiile staverite în adresa susprovocată a Prea Ven. Consistor metropolitan anume: conspectul preoților încadrați trebuie compus în două exemplare originale și ambele exemplare sumizate în regulă trebuiesc înaintate aici cel mult până în 18 Aprilie (1 Maiu) a. c.

Alt termin sau amânare nu se poate da.

Pentru orice întrelăsare sau întârziere, toată răspunderea materială și morală cade asupra acelora, din a căror vină conspectele cerute nu vor intra aici la termenul fixat.

Pentru mai bună orientare lăsăm să urmeze mai jos formularul încadrării preoților și tablourile B. C. și D. din ordonanța Onor. Consiliu Dirigent de sub Nr. 20.300/910. pe baza căroră are să se facă încadrările.

Arad, 23 Martie (5 Apr.) 1920.

Ioan J. Papp,
Episcop.

Ad 663/920.

Formular

pentru încadrarea parohilor, capelanilor și protopopilor din protopopiatul.....conform principiilor staverite în concluz. I No. 84 al Congresului național bisericesc din anul 1920.

Nr. curent	NUMELE PREOTULUI	Locu- ința	CVALIFICAȚIUNEA PREOTULUI	Datul (anul, luna și ziua) introducerii în funcțiune preoțească	Anii de serviciu	INCADRAREA PREOTULUI			Termenul, când are a se face avansarea în clasă și gradație	Starea familiară a preoțului	SALAR	Ajutor de războiu	TOTAL	Venitul curat dela parohie	Remanența după dețrăgere- rea venitului curat dela parohie	Adaus de serviciu	Adaus familiar	Ajutor lunar de scumpete	Ajutor de vestimente		OBSERVARE		
						Tabloul	Clasa	Gradația											pentru sine	pt. familie		TOTAL	
1	Ioan Veliciu		Diplomă de învățator și cursul teologic sistematic	1. IV 1890	30	B	VIII	3	1. IV 1923	1	3	4300	2700	7000	400	6600	1800	1600	1800	500	800	13100	
2	Petru Bălan		8 clase liceale fără maturitate și cursul teologic sistematic	1. IV 1890	30	B	VIII	3	1. IV 1923	1	4	4300	2700	7000	800	6200	1800	2000	1800	500	1000	13300	
3	Pavel Sebeșan		8 clase liceale și maturitate cursul teologic sistematic	1. IV 1890	30	C	VII	3	1. IV 1923	1	5	5600	3000	8600	900	7700	2400	2400	1800	500	1200	16000	
4	George Dogar		Cvalificațiune academică terminată (doctorat ori licență)	1. IV 1890	30	D	VI	3	1. IV 1923	1	3	7100	3600	10.700	1000	9700	3600	1600	1800	500	800	18000	
			De tot:							4	15	21300	12000	33300	3100	30200	9600	7600	7200	2000	3800	60400	

Nota: Computul se face în Lei.

Tabloul B)

TABLOU

despre retribuțiunile învățătorilor dela școlile primare.

Table with columns: Anii de serviciu, Clasa, Gradajă, Salariu, Ajutor de răsboiu, Total, Bani de cvartir după clasa (I-VII), Adaus de serviciu.

OBSERVARE: Afară de retribuțiunile specificate în tablou mai compet. învățătorilor adausul familiar și ajutorul de vestminte...

Tabloul C)

TABLOU

despre retribuțiunile profesorilor dela școlile civile, dela școlile de ucenici și profesionale și dela școlile comerciale de gradul I.

Table with columns: Clasa, Gradajă, Salariu, Ajutor de răsboiu, Total, Bani de cvartir după clasa (I-VII), Adaus de serviciu.

OBSERVARI: Afară de retribuțiunile specificate în tablou, mai compet profesorilor: adausul familiar pentru fiecare membru de familie...

Tabloul D)

TABLOU

despre retribuțiunile profesorilor dela licee, școlile reale superioare, școlile normale și comerciale superioare.

Table with columns: Clasa, Gradajă, Salariu, Ajutor de răsboiu, Total, Bani de cvartir după clasa (I-VIII), Adaus de serviciu.

OBSERVARI: Afară de retribuțiunile specificate în tablou mai compet profesorilor: Adausul familiar pentru fiecare membru de familie...

Un moment din viața culturală și socială a Caransebeșului.

În seria destul de lungă a concertelor, petrecerilor etc. cari se succed în Caransebeș. -- acest centru vin de viață românească, -- petrecerea aranjată de elevii și elevele școlii normale...

Subiectul piesei este un moment de mândrie națională, un moment de înălțare în negura trecutului îndepărtat, dar care e foarte potrivit să ne facă și nouă să ne tresalte sufletul și alegerea îi constituie un titlu de merit...

admirabil executat de Tudora al lui „Stefan Domn cel Mare,” doina voinicească cântată cu putere și grație de una din roabele luate de poloni, au fascinat tot așa ca și puterea cu care erau exprimate calitățile cari constituiau caracterul bătrânului și cinstitului Iablonovski...

Duplicat.

Florian Dobrei, nasc. în 2 aprilie 1876 în comuna Ravna, județul Arad, piezându-și absolutul preparandial, eliberat la 29 Iunie 1896, sub Nr. 3 P. M. 1895—6, i-s'a estradat duplecat cu datul de 20 Martie (2 aprilie) 1920, sub Nr. 216 P. 1919—20, prin ce originalul de declară de anulat.

Direcțiunea instit. ped. teol. ort. român din Arad.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei Fiscuț (Temesfiscuț) protopresbiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 730 din 1920, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu parohia sunt: 1. Un intravilan de 800 st. lângă biserică. 2. Una sesiune de pământ în estenziunea folosită până acb. 3. Birul legal. 4. Stolele legale. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza în școala confesională din loc, fără altă remunerațiune.

Parohia este de clasa a II-a, dela reflectanți se pretinde deci asemenea cvalificațiune, cari vor avea a-și asbernerne recarsele lor în termenul concursal P. On. Domn. Fabriciu Manuilă protopresbiter gr.-ort. rom. în Lipova (Lippa) ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din Regulamentul pentru parohii a se prezentă tot în termenul concursal în sf. biserică din Fiscuț în vre-o duminică ori sârbătoare spre a-și arătă desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual, că posed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din alta diecează, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan de a puteă reflectă la aceea parohie.

Fiscuț din ședința Comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 3/16 Novembre 1918.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Fabriciu Manuilă, protopresbiter tractual.

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei Buzad, cu filia Barița, protopresbiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 429/1920, prin aceasta se publică de nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Casă parohială cu grădină. 2. O sesie parohială de 34 jughere conform foaiei catastrale. 3. O grădină estravilană în mărime de 1/4 jugher. 4. Birul legal. 5. Stolele legale. 6. Eventuală întregire dela stat. Din venitul parohial jumătate compete vânduvei preotese în senzul §-lui 26 din reg. pentru parohii, până la 19 Octombrie (1 Noemvrie) 1919. Alesul are să supoarte dările publice în măsura venitului ce beneficiază.

Parohia e de clasa a III-a, deci reflectanții au să dovedească, că posed asemenea cvalifica-

